

Česko-slovenská
advokátní kancelář
s mezinárodním
dosahem

Nové varianty a možnosti FKI pro investory nejen v ČR:

ZÁKON O INVESTIČNÍCH SPOLEČNOSTECH A INVESTIČNÍCH FONDECH

25. dubna 2013

Největší právnická firma
v České republice

Klienty nejlépe hodnocená
právnická firma
v České republice

Právnická firma roku
v České republice
(2011)

WHO'SWHOLEGAL

1. místo v počtu realizovaných
fúzí a akvizic v České republice
a východní Evropě
(2011)

 THOMSON REUTERS

1. místo mezi domácími
právnickými firmami
(2011)

PRACTICAL LAW COMPANY®
■■■■

Obsah:

- **Potřeba nové právní úpravy a její zdroje**
- **Vybrané změny**
- **Obhospodařovatel a administrátor**
- **Depozitář investičních fondů**
- **Nově přípustné právní formy investičních fondů**
- **Členění investičních fondů**
- **Podílový fond**
- **Fondy kvalifikovaných investorů**
- **Přeměny investičních fondů**

Zákon o investičních společnostech a investičních fondech

- Zákon o investičních společnostech a investičních fondech („**Zákon**“) má nabýt účinnosti **1.7.2013**
- Současný **zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování („ZKI“)**:
 - prošel zásadními novelizacemi, nicméně koncepčně vychází ze svého předchůdce zákona č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech;
 - jeho struktura se tedy obtížně přizpůsobovala novým tezím → složitě by se zohledňovaly další změny, především směrnice Evropského parlamentu a Rady.
- Zákon vychází ze:
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, **o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů („UCITS IV“)** ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/78/EU;
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU, **o správcích alternativních investičních fondů („AIFMD“)**.
- *Cílem Zákona je vytvořit moderní a flexibilní právní rámec pro poskytování kolektivního investování => za tímto účelem se zákonodárce při přípravě Zákona inspiroval právní úpravou zemí, jejichž úprava obhospodařování a administrace investičních fondů je moderní a investorsky přitažlivá (především Lucemburska a v menší míře potom Německa, Velké Británie a Irsko).*
- Zákon se nevztahuje na holdingové společnosti, joint ventures a family offices vehicles.

Společná a přechodná ustanovení Zákona

- **§§ 623 – 641 společná ustanovení:** obsahují definice základních pojmů používaných v Zákoně:
 - Vedoucí osobou je statutární orgán, jeho člen, ředitel či osoba, který jiným způsobem skutečně řídí činnost investiční společnosti či investičního fondu.
 - Kvalifikovaná účast znamená přímý či nepřímý podíl na základním kapitálu či hlasovacích právech, který představuje alespoň 10% nebo umožňuje uplatňovat významný vliv na řízení.
- **§§ 642 – 675 přechodná ustanovení:**
 - Upravují časovou působnost Zákona a výčet pojmů (svěřenský fond kmenový list, KS na investiční listy), které jsou navázány na nabytí účinnosti NOZ a ZOK.
 - Obecné pravidlo: *povolení k činnosti investiční společnosti a investičního fondu udělené před účinností Zákona se považují za povolení udělená podle Zákona za splnění podmínek uvedených v Zákoně* (ze Zákona však vyplývá povinnost uvést do souladu své vnitřní poměry) => ČNB na žádost vyhotoví nový výpis o rozsahu povolení k činnosti.
 - *Řízení o povolení k činnosti či o udělení souhlasu s nabytím kvalifikované účasti zahájená před účinností Zákona se dokončí podle Zákona.*
 - Depozitářem standardního fondu může být jen banka se sídlem či pobočkou v ČR.
- Dochází ke zrušení současného ZKI a podzákoných právních předpisů, ALE nedochází ke zrušení prováděcího vládního nařízení č. 189/2011 Sb. upravujícího sdělení klíčových informací speciálních fondů => Zákon s tímto vládním nařízením počítá, přičemž má dojít pouze k novelizaci terminologie v něm obsažené.

Zásadní změny Zákona

- Dojde k **rozlišení obhospodařování a administrace** investičních fondů, kdy každý investiční fond bude muset mít svého obhospodařovatele a administrátora.
- Depozitářem bude moci být nově v případech stanovených Zákonem i notář.
- Stanovení rozhodného limitu pro obhospodařovatele: 100 mil euro či 500 mil euro (pokud není využíván pákový efekt a k vyplacení investice nedojde do 5 let od jejího poskytnutí) x jinak **podlimitní obhospodařovatel**, který podléhá nižší míře regulace – zapisuje se do seznamu vedeného ČNB, pokud v ČR výdělečně živnostenským či obdobným způsobem spravuje či hodlá spravovat majetek investorů za účelem jeho společného investování dle určené strategie.
- Fondy kvalifikovaných investorů („**FKI**“) již nebudou řazeny mezi fondy kolektivního investování a budou tvořit samostatnou skupinu, přičemž povolení ČNB k činnosti bude zapotřebí pouze pro FKI s majetkem nad 100 mil euro a **podlimitní FKI** budou nadále podléhat pouze registračnímu principu.
- Zákon přináší po účinnosti NOZ a ZOK **nové právní formy investičních fondů** (dříve jen a.s. a podílové fondy), kterými jsou:
 - akciová společnost s proměnným základním kapitálem;
 - komanditní společnost na investiční listy;
 - svěřenský fond.
- **Změny ve zdanění FKI.**

Obhospodařovatel a administrátor investičních fondů I

- **Obhospodařovatel:**
 - Zajištění portfolio managementu investičního fondu (správy jeho majetku, včetně investování na účet tohoto fondu) a řízení rizik.
 - Obhospodařovatel musí mít alespoň 2 vedoucí osoby, jež mají dostatečné zkušenosti s obhospodařováním majetku investičního fondu, na který je zaměřena investiční strategie tohoto fondu (odpadá povinná zkušenost s kolektivním investováním) x obhospodařovaný investiční fond nemusí mít žádné vedoucí osoby.
 - Počáteční kapitál: min. 125 tis euro (investiční společnosti), 300 tis euro (samosprávné investiční fondy), 50 tis euro (investiční společnosti a samosprávné investiční fondy, které nejsou uvedeny v § 29 odst. 1 a 2 Zákona).
- **Administrátor:**
 - Zajištění administrativních činností pro investiční fond (vedení účetnictví, zajišťování právních služeb, compliance, oceňování majetku a dluhů investičního fondu aj.).
 - Administrátor musí mít alespoň 2 vedoucí osoby, které mají dostatečné zkušenosti s výkonem činností nezbytných pro řádný výkon této funkce
 - Administrace investičních fondů zahrnuje i administraci jeho podfondů, přičemž všechny podfondy jednoho investičního fondu musí mít totožného administrátora.
 - Administrátorem standardního fondu může být jen jeho obhospodařovatel.
 - Počáteční kapitál min. 50 tis euro.

Obhospodařovatel a administrátor investičních fondů II

- **Společná úprava:**
 - Obhospodařovatel i administrátor potřebují ke své činnosti povolení ČNB.
 - Jejich vedoucí osoby musí mít k výkonu své funkce předchozí souhlas ČNB.
 - Může jimi být:
 - investiční společnost;
 - samosprávný investiční fond s právní osobností;
 - zahraniční osoba s povolením ČNB.
 - Osoba obhospodařovatele a administrátora může být za podmínek stanovených v Zákoně totožná.
 - Povinnost spravovat záležitosti investičního fondu *s odbornou péčí a vykonávat činnost řádně a obezřetně.*
 - Za podmínek uvedených v Zákoně umožněn princip outsourcingu jednotlivých jejich činností na třetí subjekt.
 - Jejich **personální vybavení** musí být přiměřené povaze, rozsahu a složitosti jím vykonávaných činností => osoby, prostřednictvím kterých je jejich činnost vykonávána, musí být důvěryhodné a mít dostatečné znalosti a zkušenosti.

Depozitář investičních fondů I

- Depozitářem je právnická osoba, která je na základě depozitářské smlouvy oprávněna:
 - *mít v opatrování majetek investičního fondu, včetně zahraničního investičního fondu;*
 - *zřídit a vést peněžní účty a evidovat pohyb veškerých peněžních prostředků náležejících do majetku investičního fondu, včetně zahraničního investičního fondu;*
 - *evidovat a kontrolovat stav i jiného majetku investičního fondu, včetně zahraničního investičního fondu, pokud to umožňuje povaha věci.*
- Nesmí jím být obhospodařovatel investičního fondu.
- Povinnost vykonávat činnost depozitáře s odbornou péčí a při jejím výkonu jednat v nejlepším zájmu investičního fondu a podílníků, společníků nebo obmyšlených tohoto fondu.
- Povinnost *dodržovat pravidla předcházení střetu zájmů* s investičním fondem, jeho podílníky, společníky nebo obmyšlenými a rovněž s obhospodařovatelem.
- Pro investiční fond je depozitář oprávněn vykonávat i jiné činnosti než činnost depozitáře.
- **Depozitářská smlouva** vyžaduje písemnou formu a je uzavírána mezi depozitářem a obhospodařovatelem.

Depozitář investičních fondů II

- **Depozitář FKI:**
 - FKI musí mít alespoň jednoho depozitáře x povinnost mít jen jednoho depozitáře v případě, že je FKI obhospodařován nadlimitním obhospodařovatelem.
 - Činnost depozitáře vykonává depozitář i pro podfondy FKI.
 - Může jím být notář, pokud k vyplacení investice nemůže dojít do 5 let od jejího poskytnutí a pokud FKI max. 10% investuje do investičních nástrojů nebo min. 90% do účasti ve společnostech.
- **Hlavní podpůrce investičního fondu:**
 - Osoba, která je oprávněna na základě smlouvy s obhospodařovatelem, či na základě smlouvy s obhospodařovatelem a depozitářem provádět finanční a jiné podpůrné služby, a to:
 - poskytovat nebo přenechávat peněžní prostředky či investiční nástroje za účelem podpory financování investičního fondu;
 - vypořádat obchody prováděné v rámci určené investiční strategie investičního fondu.
 - Za podmínek stanovených v Zákoně se s obhospodařovatelem či depozitářem může dohodnout na dalších činnostech.

Nově přípustné formy investičních fondů I

- **Akciová společnost s proměnným základním kapitálem – SICAV**
 - Musí mít *monistickou strukturu*: správní rada (obchodní vedení i kontrolní funkce) a ředitel.
 - Označení „investiční fond s proměnným základním kapitálem“.
 - Dvojitý základní kapitál (ZK):
 - *zapisovaný ZK* – částka vložená zakladateli úpisem akcií při založení SICAVu;
 - *ZK, který se rovná vlastnímu kapitálu*.
 - **2 druhy akcií**:
 - Zakladatelské: neobchodovatelné, se kterými nebude spojeno právo na jejich odkoupení SICAVem, nýbrž s nimi bude spojeno *předkupní právo vlastníků ostatních těchto akcií a právo účastnit se řízení SICAVu a tvorby investiční strategie*. Jsou emitovány jako kusové akcie.
 - Investiční: *právo na jejich odkoupení společností* s tím, že tímto odkoupením zanikají, přičemž obvykle nejsou spojeny s hlasovacími právy a nabízí výhody flexibilního investování. Upisovat je lze jen na základě veřejné výzvy k jejich upisování.
 - **Možnost vytvářet podfondy** (připouští-li to stanovy) jako oddělené části SICAVu pro realizaci různých investičních záměrů, *informace o možnosti je zakládat se zapisuje do OR*. Podfondy emitují investiční akcie, přičemž stanovy mohou určit, že jejich vlastníci mohou o záležitostech podfondu hlasovat sami.

Nově přípustné formy investičních fondů II

- **Svěřenský fond**

- Nepoužije se obecná úprava svěřenského fondu obsažená v NOZ.
- Vytvoří se na základě písemné smlouvy, nelze jej vytvořit vyčleněním majetku z FKl.
- Může mít i více zakladatelů.
- Pro úpravu jeho statutu se použije úprava statutu investičního fondu.
- Má jednoho svěřenského správce, kterým může být investiční společnost, samosprávný investiční fond nebo zahraniční osoba s povolením ČNB.
- *Dohled nad správou* svěřenského fondu vykonává jeho obhospodařovatel.
- Osoba svěřenského správce a obhospodařovatele může být odlišná, každou z činností může vykonávat například jiná investiční společnost.

- **Komanditní společnost na investiční listy**

- Podíly komanditistů (omezeně ručících společníků) budou představovány investičními listy jako cennými papíry na řad, které budou volně převoditelné a neobchodovatelné na regulovaném trhu.

Členění investičních fondů I

- **Investiční fondy** se dělí na FKI a fondy kolektivního investování, jimiž jsou standardní fondy a speciální fondy.
- **Fondem kolektivního investování** je:
 - Právnícká osoba sídlící v ČR, která je oprávněna shromažďovat peněžní prostředky od veřejnosti vydáváním akcií a provádět investování těchto prostředků na základě určené investiční strategie na principu rozložení rizika *ve prospěch akcionářů* a dále spravovat tento majetek.
 - Podílový fond oprávněný shromažďovat peněžní prostředky od veřejnosti vydáváním podílových listů a provádět investování těchto prostředků na základě určené investiční strategie na principu rozložení rizika *ve prospěch vlastníků podílových listů* a dále spravovat tento majetek.
 - Považuje se za něj i podílový fond či SICAV shromažďující peněžní prostředky alespoň od dvou FKI nebo jeho podfondů, investuje-li takto alespoň 85% svého majetku.
- **Standardní fond:** splňuje požadavky práva EU a je zapsán v seznamu ČNB x **speciální fond:** nesplňuje a není zapsán.
- **FKI** je právnícká osoba sídlící v ČR, která je oprávněna shromažďovat peněžní prostředky nebo penězi ocenitelné věci od více kvalifikovaných investorů vydáváním účastnických cenných papírů (nebo tak, že se investoři stávají jejím společníky) *a provádět společné investování* těchto prostředků nebo penězi ocenitelných hodnot na základě určené investiční strategie *ve prospěch kvalifikovaných investorů* a dále spravovat tento majetek.

Členění investičních fondů II

- **FKI** je rovněž:
 - Podílový fond oprávněný shromažďovat peněžní prostředky nebo penězi ocenitelné věci od více kvalifikovaných investorů vydáváním *podílových listů a provádět společné investování* těchto prostředků nebo penězi ocenitelných hodnot *ve prospěch vlastníků těchto podílových listů* a dále spravovat tento majetek.
 - Svěřenský fond, jehož statut určuje více kvalifikovaných investorů jako obmyšlených, kterými jsou zakladatel tohoto svěřenského fondu nebo ten, kdo zvýšil majetek tohoto svěřenského fondu smlouvou, a který je zřízen za účelem investování na základě určené investiční strategie ve prospěch jeho obmyšlených.
- **Podmínka mnohosti kvalifikovaných investorů** nemusí být splněna, je-li společníkem, podílníkem nebo obmyšleným FKI stát, mezinárodní finanční organizace či investor investující peněžní prostředky nebo penězi ocenitelné věci ve prospěch jiných investorů, s nimiž je pro účely této jejich investice ve smluvním vztahu.
- **Vybrané společné otázky**
 - Účetní závěrka investičního fondu se ověřuje auditorem.
 - Každý investiční fond musí mít statut, který vydává a aktualizuje jeho obhospodařovatel.
 - Jmění investičního fondu musí být oceňováno reálnou hodnotou podle mezinárodních účetních standardů.
 - Zákaz pokoutných FKI a tedy shromažďování (či pokusů o to) peněžních prostředků nebo penězi ocenitelných hodnot za účelem jejich společného investování nebo investování takto nabytých peněžních prostředků nebo penězi ocenitelných věcí, pokud má být návratnost investice či zisk investora byť jen částečně závislý na hodnotě nebo výnosu majetku, do kterého byly peněžní prostředky nebo penězi ocenitelné hodnoty investovány.

Podílový fond

- **Podílový fond („PF“):**
 - Je tvořen jměním.
 - *Vlastnické právo k jeho majetku náleží společně všem podílníkům, a to v poměru podle hodnoty jimi vlastněných podílových listů, což jsou cenné papíry (i zaknihované).*
 - *Vlastnická práva k majetku v PF vykonává vlastním jménem a na účet PF obhospodařovatel.*
 - Nemá právní osobnost a na podílníky se neuplatní ustanovení o spoluvlastnictví.
 - *Shromáždění podílníků se zřizuje, určí-li tak statut PF, přičemž mu náleží působnost rozhodovat o změně statutu tohoto PF v Zákonem stanovených otázkách.*
 - Seznam podílníků vede administrátor PF.
 - Vzniká dnem zápisu do seznamu PF vedeného ČNB.
 - **Otevřený PF:** s podílovým listem je spojeno *právo na jeho odkup na účet tohoto PF, a to za částku rovnající se aktuální hodnotě podílového listu vyhlášené ke dni obdržení žádosti podílníka o odkoupení podílového listu.*
 - **Uzavřený PF:** s podílovým listem není spojeno právo na jeho odkup na účet tohoto PF; *vstupuje do likvidace, pokud byl zřízen na dobu určitou a po uplynutí této doby se nepřeměnil na otevřený PF či akciovou společnost s proměnným základním kapitálem.*

Fondy kvalifikovaných investorů I

- Může jimi být PF, svěřenský fond, komanditní společnost na investiční listy, s.r.o., a.s, ES či družstvo.
- *Nadlimitní FKI x podlimitní FKI* (hranice 100 mil euro pro majetek FKI).
- **Obhospodařovaný FKI x samosprávný FKI**: je jím FKI s právní osobností, který je na základě povolení k činnosti uděleného ČNB oprávněn se obhospodařovat, popřípadě provádět svou administraci.
- **Kvalifikovaným investorem** jsou všechny osoby uvedené v § 2a odst. 1 písm. a) až p) a odst. 2 ZKPT a § 272 odst. 1 Zákona.
- Požadavek na minimální výši investice do FKI: kvalifikovaným investorem je i osoba, jejíž minimální výše splaceného vkladu nebo splacené investice do FKI odpovídá částce *125 tis euro*, a která učinila prohlášení o tom, že si je vědoma rizik spojených s investováním do FKI.
- Snížení limitu na vlastní kapitál FKI => **fondový kapitál** musí do 12 měsíců od vzniku FKI dosáhnout částky 1.250 tis euro (v Zákoně uvedených případech postačuje částka 1.000 tis euro) – při nesplnění sankce zrušení FKI soudem.
- **Nikdo nesmí být zproštěn povinnosti vložit předmět vkladu či povinnosti investovat** v minimální výši nebo ve výši, kterou určuje statut FKI.
- Možnost splatit vklad do FKI po částech („**capital calls**“).
- Při **nesplnění vkladové povinnosti** ani na výzvu jsou společníkovi odňata hlasovací práva a uložena povinnost náhrady plnění přijatého od FKI.
- Rozsáhle upraven **zákaz konkurence pro vedoucí osoby FKI** (§ 279 Zákona): ohledně vybraných konkurenčních jednání může společenská smlouva FKI stanovit jinak.

Fondy kvalifikovaných investorů II

- Změny společenské smlouvy FKI: postačuje souhlas všech společníků, kteří jsou statutárním orgánem FKI a většiny hlasů ostatních společníků (lze upravit ve společenské smlouvě jinak).
- Taxativně stanoveny případy **možnosti odmítnutí poskytnutí informace** ze strany FKI společníkovi – princip kontroly.
- Práva a povinnosti FKI ze smlouvy o obhospodařování nejsou Zákonem dotčeny.
- **Investování a techniky k obhospodařování FKI**:
 - *Nezbytnost dodržovat pravidla* pro skladbu majetku, investiční limity, techniky, přijetí úvěru, půjčky aj. (§ 284 Zákona).
 - Pro investování do nemovitostí se uplatní obdobná pravidla jako pro fondy kolektivního investování.
 - Za situace, kdy došlo k **nesouladu skladby majetku s pravidly pro skladbu majetku** (§ 285 Zákona), je nutno uvést do souladu.
 - Povinnost osvědčit na žádost ČNB *přiměřenost limitů* při využití investování způsobem s využitím pákového efektu (§ 287).
- **Zpřístupňování informací**:
 - Statut FKI obsahuje investiční strategii FKI, popis rizik spojených se zvolenou investiční strategií a další údaje nezbytné pro investory.
 - Terminologicky přebírá úpravu ze ZKI.
 - Administrátor FKI, jehož obhospodařovatel může překročit rozhodný limit, vyhotoví do 4 měsíců od konce účetní období výroční zprávu, kterou na vyžádání společníka mu poskytne v listinné podobě.
 - Pro informování o nabízených investicích do FKI se použije obdobně úprava fondů kolektivního investování.

Přeměny investičních fondů

- **Možné formy přeměny investičních fondů:**
 - Změna právní formu investičního fondu majícího právní formu akciové společnosti na akciovou společnost s proměnným základním kapitálem.
 - Sloučení speciálního fondu (či FKI) s právní formou akciové společnosti s proměnným základním kapitálem se speciálním fondem (či FKI) s právní formou otevřeného podílového fondu.
 - Přeměna PF:
 - sloučení a splynutí PF;
 - přeměna PF na akciovou společnost včetně akciové společnosti s proměnným základním kapitálem;
 - přeměna uzavřeného PF na otevřený PF a speciálního PF na standardní PF.
 - Přeměna podfondu investičního fondu s právní osobností (uplatní se úprava přeměny PF).
 - Přemístění sídla zahraničního investičního fondu s právní osobností do ČR.
 - Přeměna investičního fondu bez právní osobnosti na zahraniční investiční fond bez právní osobnosti.
- *Zakazuje se* převod jmění investičního fondu s právní osobností na jeho společníka a změna právní formy fondu kolektivního investování.
- K přeměně investičních fondů (vyjma FKI) nezbytný předchozí souhlas ČNB.
- Uplatní se zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev.

Děkujeme za pozornost!

David Neveselý
Klára Karásková

PRAHA

Týn 1049/3
110 00 Praha 1
Tel.: + 420 224 895 950
Fax: + 420 224 895 980
office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

BRNO

Hilleho 1843/6
602 00 Brno
Tel.: + 420 545 423 420
Fax: + 420 545 423 421
office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

OSTRAVA

Poděbradova 2738/16
702 00 Ostrava
Tel.: + 420 596 110 300
Fax.:+ 420 596 110 420
office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

BRATISLAVA

Apollo Business Center II, blok H
Mlynské Nivy 49
821 09 Bratislava 1
Tel.: + 421 232 113 900
Fax.: + 421 232 113 901
office@havelholasek.sk
www.havelholasek.sk